

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı 13206

Tarih: 3-09-2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim. 02.09.2025

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 1-10-2025	Esas No: 2/3272

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
0 4 Eylül 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 4 Eylül 2025
No: 1693542

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de yüzbinlerce engelli bireyin yaşamını sürdürebilmesi, en temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi ve toplumsal hayata katılabilmesi, büyük ölçüde aile fertlerinin özverili bakımına bağlıdır. Ancak engelli yakınına “evde bakım” hizmeti sunan kişiler, çoğunlukla kadınlar olmak üzere, sosyal güvenceden ve emeklilik hakkından mahrum bırakılmaktadır.

Evde bakım ücreti, çoğu zaman asgari ücretin altında belirlenmekte, bu durum bakım veren kişinin hem maddi anlamda yoksullaşmasına hem de sosyal güvenlik sistemi dışında kalmasına yol açmaktadır. Ömrünü ağır bakım yüküyle geçiren bu insanlar, emeklilik hakkından mahrum kalarak yaşlılıkta daha da derin bir yoksulluk ve yalnızlık içine itilmektedir.

Oysa engelli bireyin bakımını üstlenen yakınları, kamu hizmeti niteliğinde bir görev yerine getirmektedir. Bu görev yalnızca ailevi bir sorumluluk değil, aynı zamanda sosyal devletin yükünü hafifleten, kamu hizmetini fiilen yerine getiren bir çalışmadır. Bu nedenle, onların emeğinin görmezden gelinmesi, Anayasa’nın sosyal devlet ilkesine, eşitlik ilkesine ve insanca yaşam hakkına aykırıdır.

Bu kanun teklifi ile;

- Evde bakım ücreti asgari ücretin altında olamayacak,
- Evde bakım hizmeti veren kişilerin sigorta primleri devlet tarafından karşılanacak,
- Bu kişiler için emeklilik hakkı güvence altına alınacaktır.

Böylece engelli bireylerin bakımını üstlenen aile fertlerinin sosyal güvenceden yoksun kalmasının önüne geçilecek, kadınların görünmeyen emeği tanınacak, toplumsal adalet güçlendirilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Mevcut düzenlemede evde bakım ücreti, “10.000 gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı” üzerinden hesaplanmakta olup, bu yöntem bakım verenlerin geçimlerini sağlamaya yetersiz kalmaktadır. Çoğu durumda ödenen ücret, asgari ücretin altında kalmakta, bakım verenler fiilen yoksulluğa mahkûm edilmektedir. Bu değişiklikle evde bakım ücreti asgari ücretin altına düşmeyecek şekilde güvence altına alınmaktadır. Böylece engelli bireylerin bakımını üstlenen kişilerin emekleri, toplumsal adalet ve sosyal devlet ilkesi doğrultusunda karşılığını bulacaktır.

MADDE 2- Engelli bireylerin bakımını üstlenen aile fertleri, genellikle herhangi bir ücretli işte çalışmamaktadır. Bu nedenle uzun vadeli sigorta kollarına (emeklilik, malullük, yaşlılık, ölüm sigortaları) tabi olamamakta, sosyal güvenlikden tamamen yoksun kalmaktadır. Getirilen düzenleme ile evde bakım hizmeti veren kişiler, 5510 sayılı Kanunun 4/b kapsamında sigortalı sayılacak ve primleri Hazine tarafından karşılanacaktır. Bu sayede, bakım emeği görünür hale gelecek, bakım verenler emeklilik hakkına kavuşacak ve yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde sosyal güvenceden yoksun kalmaları önlenecektir.

MADDE 3-Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

SOSYAL HİZMETLER KANUNU İLE SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununun ek 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “(10.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutar” ibaresi “net asgari ücret tutarı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 24- 2828 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesi uyarınca evde bakım hizmeti veren ve uzun vadeli sigorta kolları açısından zorunlu olarak sigortalı olunması gereken bir işte çalışamayanlar 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar. Bu kişilerin sigorta primleri 82 nci madde uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden Hazinece karşılanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının görüşleri alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.